

Kako zaposliti vedoželjne učence?



Olga Debeljak Babnik, učiteljica razrednega pouka, OŠ Prule

Kako kljub raznolikosti v razredu zadovoljiti in uresničiti pričakovanja odraščajoče mladine? Da bi sama poskusila, sem zato vedoželjne učence povabila k uri raziskovanja. Povedala sem jim, da bomo raziskovalno nalogo predstavili na 32. srečanju mladih raziskovalcev in njihovih mentorjev, ki deluje pod sloganom »zaupajmo v lastno ustvarjalnost«.

Povej mi in bom pozabil. Pokaži mi in si bom zapomnil. Vzbudi mi zanimanje in bom razumel.

Kitajski pregovor

Kot učiteljica razrednega pouka se vsakodnevno srečujem z učenci in njihovimi potrebami, zahtevami, problemi ter tudi njihovo željo po usvajanju znanja, novih izkušenj, novih vsebin, novih doživetij itd. Vendar, kako zadovoljiti in uresničiti vsa njihova pričakovanja, če je v razredu vselej mnogo raznolikosti med učenci, ki se izražajo v pisani množici predznanja in skupku vseh nians sposobnosti?

Ko sem v razredu, želim vsem učencem omogočiti, da bi bili uspešni, tako tistim, ki težko dosegajo minimalne standarde znanja, kot povprečnim in tudi tistim, ki želijo in zmorejo več. Prav slednji pa so tisti, ki so me vodili in pripeljali do tega, da zadovoljim njihovo potrebo po VEČ.

V lanskem šolskem letu sem zato bolj nadarjenim učencem ponudila delo pri raziskovalni dejavnosti. Povabila sem vedoželjne, razgledane in radovedne učence k uri raziskovanja in jih seznanila s tem, kaj sploh raziskovanje je, kako poteka in kaj pravza-

prav od njih pričakujem. Seveda vseh informacij niso ozavestili takoj, temveč šele prek celotnega procesa nastajanja raziskovalne naloge.

Povedala sem jim, da bomo raziskovalno nalogo predstavili na 32. srečanju mladih raziskovalcev in njihovih mentorjev, ki deluje pod sloganom »zaupajmo v lastno ustvarjalnost« in jo vsakoletno organizira OŠ Riharda Jakopiča v sodelovanju z MOL. Tekom procesa nastajanja naloge so tako spoznali, da obstaja poleg teoretičnega dela, v katerem so delali s pomočjo literature in spleta, tudi praktični del, kjer se prepleta več dejavnosti, odvisno od teme, ki si jo izberemo – od ankete, intervjuja, opazovanja, do izdelave, poskusov ...

Toda kaj raziskovati?

Pruški raziskovalci in ljubitelji knjig Tim, Filip D. in Filip P. so si v knjižnici izposodili knjigo *Violinist*, avtorjev Kathy Stinson in Dušana Petričeca. Z zanimanjem so jo prebrali. Zgodba govori o resničnem fantku, ki je srečal violinista, po imenu Joshua Bell. Dečka je prevzela violinistova melodija, a mu mama ni pustila gledati in poslušati violinista, kako igra. Odsla sta domov, fant pa je kasneje na radiu





slišal isto pesem in izvedel, da je to znana pesem. Zakaj je Joshua Bell igral na postaji podzemne železnice, kjer so ga skoraj vsi prezrli?

Joshua Bell je namreč decembrskega dne 2007 s svojo stradivarko prišel na postajo L'Enfant Plaza v Washingtonu, kjer je postal del eksperimenta, v katerem so želeli ugotoviti, kakšne bodo reakcije ljudi, če eden izmed najboljših svetovnih violinistov igra violino kot poulični glasbenik. V 43-ih minutah igranja se je mimo njega sprehodilo 1000 ljudi, le 7 pa se jih je ustavilo za več kot minuto. Niti eden ni ploskal, niti takrat ne, ko je odigral Ave Mario, eno izmed najtežjih pesmi vseh časov. Po drugi strani pa ljudje po svetu plačujejo več kot 100 €, da bi Joshua Bello slišali igrati na koncertu. Toda na ulici ga niso prepoznali. Vsakič, ko je šel mimo kak otrok, se je želel ustaviti in poslušati, ampak odrasli so ga napotili naprej.

Glasba zahteva domišljijo in radovednost – oboje ga imajo otroci na pretek – in prulski raziskovalci menijo, da bi bilo na svetu precej lepše, če bi starši in učitelji bolje skrbeli za otrokovo naravno veselje do glasbe. Zgodba o violinistu jih je začarala do te mere, da jih je nato usmerila v raziskovanje godal, točneje – kako tako lep in zahteven inštrument, ki je del obrtnika – goslarja, v pravih rokah pričara čarobne umetniške zvoke. Zelo jih je zanimala tudi

dolgoletna tradicija prulske družine, ki se že enaindevetdeset let ukvarja z izdelavo godal. Odločili so se, da pokukajo v zakulisje družine Demšar, v kateri Blaž Demšar sodi že v tretjo generacijo goslarjev. Njegov stric je vedno poudarjal, da narediš ton, in ne violine.

Razlog raziskovanja te dolgoletne tradicije je bila radovednost. Mlade je zanimalo, kako se naredi violina, kateri material se uporablja, kdo je goslar in kaj dela.

Tema raziskovalne naloge je bila torej goslarstvo. Predlagal jo je mladi raziskovalec Filip Demšar, saj je sam član prulske družine, ki se že tretjo generacijo ukvarja z izdelavo in restavriranjem godal. Poleg tega družino odlikuje tudi neverjetna natančnost in estetskost ter čut do tona. Skupaj smo postavili naslov projekta, in sicer »OD GOSLARJA (obrnika) – do UMETNIKA«.

Od goslarja do umetnika – potek raziskovanja

Raziskovalna naloga *Od goslarja do umetnika* je začela nastajati septembra 2018 in se je končala s predstavitevjo in zagovorom naloge v marcu 2019. Raziskovalci so pri delu uporabljali različno literaturo in splet. Ko so imeli opredeljen oz. formuliran naslov, so imeli tudi smer, v katero gredo oz. želijo raziskovati. Torej, želeli so dokazati, da goslar ni samo obrtnik, temveč tudi umetnik.

V uvodni predstavitvi raziskovalne naloge so se raziskovalci najprej predstavili:

»Smo Filip Demšar, Tim Puhek in Filip Podobnik, učenci petega b razreda OŠ Prule. Težko se opišemo, če želimo povedati nekaj lepega, drugačnega, izvirnega, ker v današnjem svetu vsi mislijo, da se hvališ, kar pa seveda ni sprejemljivo. Vendar mi se radi učimo, radi črpamo znanja, poslušamo, gledamo projekcije na interaktivni tabli, radi smo uspešni, saj za vsem tem ni le pridnost, temveč veselje nad delom, uspehom, odkritjem nečesa novega, drugačnega.«

Po obisku knjižnice smo skupaj pregledali izposojeno literaturo in izbrali vsebine, ki se tičejo naše naloge. Učenci so teoretični del pisali pretežno doma in mi preko elektronske pošte pošiljali dogovorjene vsebine, ki so jih napisali s svojimi besedami, kar pomeni, da jih niso dobesedno prepisovali. S tem so urili sposobnost razločevanja bistvenega od nebistvenega ter obnavljali neumetnostno besedilo.

Po obdelanem teoretičnem delu so začeli s praktičnim oz. eksperimentalnim delom, ki je obsegal anketni vprašalnik z analizo in prikaz z grafi, intervju z gospodom Blažem Demšarjem in zapis intervjuja, izdelavo preprostega godala ter poslušanje radijskega prispevka o goslarstvu in goslarju Demšarju.

Nato je učence čakal še ključni del raziskovalne naloge, in sicer interpretacija rezultatov s potrditvijo hipotez ter zaključek naloge.



Ko je bilo naše večmesečno delo zaključeno, smo nalogo dali v lekturo in uredili literaturo s pomočjo našega knjižničarja. Zahvalili smo se vsem, ki so nam pomagali v času nastajanja naloge, jo fotokopirali in dali v vezavo. Izdelali smo tudi powerpoint prezentacijo, povzetek za zagovor in plakat kot grafično rešitev problema.

V petek, 22. 3. 2019, nas je čakal še preizkus v obliki predstavitve in zagovora raziskovalne naloge *Od goslarja do umetnika*, kjer smo uporabili tudi plakat. Z delom so bili učenci zelo zadovoljni, saj so se kot petošolci prvič srečali s tako zahtevno, izčrpno in v začetku neznano raziskovalno nalogo. Celotno raziskovanje smo podkrepili s fotografijami, za zaključek pa je Filip Demšar zaigral na violončelo pesem Perfect.

Prepričana sem, da je raziskovalna dejavnost tista, ki otroka spodbujajo k opazovanju, praktični dejavnosti in preizkušanju, da lahko samostojno odkriva svet okrog sebe, hkrati pa otroka povezuje s svetom, v katerem živi, in spodbuja njegovo naravno radovednost.

Motivacija otrok za uspeh v življenju se začne že zelo zgodaj, v šoli pa jo je potrebno krepiti in vzpodbujati. Bolj ko otroka vključujemo v raziskovalne dejavnosti, prej se počuti kompetentnega in motiviranega za delo in je zato bolj aktiven. S tem pa mu dajemo pozitivno povratno informacijo, razvijamo njegovo odgovornost, aktivnost, samostojnost, gradimo njegovo samopodobo in interes. Z doživljanjem uspešnosti ga potemtakem naučimo, da krepi svoje aktivnosti in postaja čedalje bolj motiviran za delo.



Vsa čast in slava Josipu Savinšku,
ustanovitelju požarne brambe in
zadnjemu metliškem graščaku

Nova stalna razstava Belokranjskega muzeja
Vljudno vabljeni na ogled!

www.belokranjski-muzej.si